



## YARA DEĞİL SEVGİ YARAT: ASİT SALDIRILARI\*

Çiğdem BİLGE\*\*

Ümran OSKAY\*\*\*

### Öz

Bu makalenin yazılmasının amacı asit saldırısına uğrayan kadınların yaşadıkları zorlukları vurgulamak ve gün geçtikçe artan bu saldırılar ilgili farkındalık yaratmaktır.

Kuzey Asya'da özellikle kadınlara yönelik uygulanan ve gittikçe artan asit saldırıları, aile içi şiddet ve cinsiyete dayalı şiddette kullanılan bir araçtır. Sadistik bir eylem olarak uygulanan bu saldırılar, genellikle erkekler tarafından kadınlara yönelik şiddet eylemi olarak gerçekleştirilmektedir. Asit saldırılarının artmasının nedenleri arasında cinsiyet eşitsizliği ve ayrımı, sevgi veya aşkın karşılıksız olması, cinsel kıskançlık, ekonomik ya da arazi anlaşmazlıkları, nefret ve intikam, asidin kolay bulunabilir ve ucuz olması, asit satışının denetlenmemesi ve failerin genellikle cezasız kalması yer almaktadır. Asit şiddetinde kullanılan en yaygın asit tipleri sülfürik asit, nitrik asit ve hidroklorik asittir. Bu asit çeşitleri fırlatma, dökme ya da sprey şeklinde uygulanmakta ve doğrudan deri ile temasları sonucu doku harabiyeti meydana getirmektedir. Saldırı sonrası asit buharının solunum sıkıntısına yol açtığı, tedavi edilmeyen vakalarda ölümle sonuçlanan enfeksiyonlar meydana gelebildiği de bildirilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Asit Saldırısı, Şiddet, Kadın, Kezzap, Sülfürik Asit.

### MAKE LOVE NOT SCAR: ACID ATTACK

### Abstract

The purpose of writing this article to highlight the problems faced by women who suffered from acid attacks and these attacks are increasing day by day to raise awareness about them.

Acid attacks which is increasing and especially apply to women, is a tool used in domestic violence and gender-based violence. These attacks as an act of sadistic applied, which is generally carry out as acts of violence against women by men. Gender inequality and discrimination, unrequited love or not love, jealousy, sexual, economic or land disputes, hatred and revenge, may be cheap and easy acid, not supervised sale of acid and the perpetrators often go unpunished are among the reasons for the increase of the acid attack. Sulfuric acid, nitric acid and hydrochloric acid are the most common type of acid used in the acid violence. These types of acid are apply by throwing, pouring or spraying and the results of direct contact with the skin constitute tissue damage. After the attacks acid fumes cause respiratory distress, fatal infections have also been reported in patients who are not treated may occur.

**Keywords:** Acid Attacks, Violence, Woman, Vitriol, Sulfuric Acid.

\* “3. Uluslararası Farklı Şiddet Boyutları ve Toplumsal Algı Kongresi”nde sözel bildiri olarak kabul edilmiştir.

\*\* Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, [cigdemaydinbilge@gmail.com](mailto:cigdemaydinbilge@gmail.com)

\*\*\* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, [umranoskay@yahoo.com](mailto:umranoskay@yahoo.com)



## GİRİŞ

Şiddet insan yaşamının her alanında görülebilen ve dünyada giderek artan önemli bir toplum sağlığı sorunudur. Şiddet yaygın olarak erkek tarafından kadına ya da çocuğa karşı uygulanır (Güler ve diğerleri, 2005:51-6). Asit saldırıları kuzey Asya ülkelerinde kadına yönelik şiddet açısından gittikçe büyüyen bir problem haline gelmektedir. Özellikle son yıllarda Bangladeş, Pakistan, Hindistan ve Kamboçya’da görülen kadınlara yönelik asit saldırıları aile içi şiddet ve cinsiyete dayalı şiddetin yeni silahı olarak kullanılmaktadır. Sadistik bir eylem olan bu saldırılar, asidi fırlatma, dökme ya da sprey şeklinde uygulanır. Genellikle kadının yüzüne doğru yapılan bir eylemdir ve kadını öldürmek, zarar vermek ya da kurbanın vücudunda kalıcı iz bırakmak için yapılır. Akü asidi veya kezzap yağı diye bilinen sülfürik asit genellikle tercih edilen asit çeşididir (Dubey, 2015:82-96).

Hindistan’daki bir çalışmada asit saldırılarının genellikle erkekler tarafından gerçekleştirildiği bildirilmiştir (Ahmad, 2012:110-20). Amerika, Almanya, Fransa gibi gelişmiş ülkelerde de asit saldırıları bildirilmesine rağmen daha çok kuzey Asya ülkelerinde kadına yönelik bir şiddet eylemi olarak görülmektedir (Dubey, 2015:82-96). 1985 ile 2010 yılları arasında Kamboçya’da kayıtlı hayatta kalan asit saldırısı vaka sayısı 271’dir (CASC-2010). Pakistan’da 2002 yılında 280 kadın asit saldırısında hayatını kaybederken 750 kadın saldırının izi ve travmasıyla hayatta kalmıştır (<http://www.irinnews.org/report/34245/pakistan-acid-burnvictims-smile-again>, 25.10.2016). Bangladeş’te ise 2003 yılından sonraki dört yıl içerisinde 864 kadın asit saldırısına uğramıştır (<http://www.acidsurvivors.org/Statistics>, 25.10.2016). Ayrıca bu ülkede 1999-2010 yılları arasındaki kayıtlı 2500 asit saldırısı vakasının %80’i kadına yönelik yapılmıştır ve kadınların %70’i 18 yaşın altındadır (Ahmad, 2012:110-20; [http://www.acidsurvivors.org/AR\\_2009.pdf](http://www.acidsurvivors.org/AR_2009.pdf), 26.10.2016). Hindistan’da ise bu tür saldırılara karşı herhangi kayıtlı bir veri olmamasına rağmen Hindistan gazetelerinin araştırması sonucunda 2002-2010 yılları arasında 153 bildirilmiş vaka bulunmuştur (Dubey, 2015:82-96). Fakat bu vakaların hiçbirinde suçlu tutuklanmadığı gibi, sanığa mahkeme tarafından hoşgörü ile davranılarak kurban kadın korkusuyla baş başa bırakılmıştır. Bu durum kurbanın korkusu ya da sosyal stigmatadan dolayı kayıtlı olmayan birçok asit saldırısı mağduru olduğunu düşündürmektedir (Ahmad, 2012:110-20).

### Asit Saldırıların Nedenleri

Cinsiyet eşitsizliği ve ayrımı, asidin kolay bulunabilir ve ucuz olması, asit satışının denetlenmemesi, faillerin cezasız kalması asit saldırılarının yaygın olmasının nedenleri arasındadır. Asit saldırıları aynı zamanda sevgi veya aşkın karşılıksız olması, cinsel kıskançlık, ekonomik ya da arazi anlaşmazlıkları, nefret ve intikam gibi nedenlerle de yapılmaktadır (Ahmad, 2012:110-20; <http://www.licadho-cambodia.org/reports/files/41acid%20report%20English.pdf>, 25.10.2016). Özellikle Hindistan ve Bangladeş’te bir erkeğin evlilik teklifini reddetmek asit saldırısına maruz kalmada önemli bahanelerden biri olup asıl amacı kendisinin olmayan kadını başkasına yar etmemek için onun güzelliğini elinden almak istemeleridir (Ahmad, 2012:110-20, CSAAAW, 2007).



## Asit Saldırılarının Sonuçları

Asit şiddetinde kullanılan en yaygın asit tipleri sülfürik asit, nitrik asit ve hidroklorik asittir. Sülfürik asit, akü asidi ve güçlü temizleyici olarak satılmaktadır (Janewelsch, 2009:1-102). Bu kimyasal maddelerin doğrudan deri ile teması sonucu kurbanın teni, dokusu ve hatta kemikleri bile zarar görebilir (Dubey, 2015:82-96). Cildin asitle teması sonucunda asidin az şiddetli etkileri kızarıklık, kalıcı saç kaybı ve yanmadır. Asidin uzun dönem kalıcı etkileri ise skar yarası, çirkinleşme, hayati vücut organlarının harabiyeti, solunum hastalıkları ve bazen de ölümdür (Zakar ve diğerleri, 2011:372-84). Temas bölgesi ilk başta ağartılmış olarak görünürken daha sonra kahverengi bir renk almaktadır. Geniş yanıklar ölümcül olabilir. Eğer asit hızlı bir şekilde su ile temizlenmezse, kurbanın derisini ve etini eritir, hatta kemikleri bile etkileyebilir. Eğer asit yüze fırlatılırsa, kurbanın gözlerini, kaşlarını, kulağını, dudaklarını, burnunu ve ağzını yakar. Göz ile teması sonucu görme kayıpları meydana gelir. Saldırı sonucu birçok kurbanın tek ya da iki gözünü kaybettiği bildirilmiştir. Asit saldırısı sonrası ilk beş (5) dakikalık süreç yüzeysel yanık oluştururken, otuz (30) dakikada derin yanıklar oluşmaktadır. Saldırı sonrası asit buharı akciğerlerde solunum sıkıntısı da yapabilir. Tedavi edilmeyen vakalarda ölümlerle sonuçlanan enfeksiyonlar da meydana gelebilir (Dubey, 2015:82-96, Evan ve diğerleri, 2008:340-5).

Asit saldırılarının fiziksel zararlarının yanında depresyon, korku, insomnia, kabus görme, baş ağrısı, dış dünyaya yüzünü göstermekten utanma, zayıflık, yorgunluk, odaklanmada zorluk, kendini değersiz hissetme, özsaygısını yitirme gibi olumsuz psikolojik etkileri de vardır. Asit saldırıları sonucunda kadınlar çok sayıda cerrahi ve plastik operasyon geçirmek zorunda da kalmaktadır. Bu kadınların ruhlarına ve bedenlerine açılan yaralar yüzünden beden imajının bozulmasıyla birlikte asla eskisi gibi gülümsemeyi başaramayacakları açıkça ortadadır (Ahmad, 2012:110-20).

## Asit Saldırılarının Yasal Yönü

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1923 yılında kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik bir beyanname yayınlamış ve asit saldırılarının yoğun olduğu birçok ülke de beyannameyi onaylamıştır. Bu beyannamenin amacı ülkelerin kadına yönelik şiddeti kanunlarla önlemeleridir. Bu saldırıların en sık yaşandığı bilinen Hindistan'da saldırıların %80'i kadınlara yönelik yapılmaktadır. Bu bulgunun ışığında saldırıların cinsiyet eşitsizliği/ayrımı ile ilgili olduğu söylenebilir. Hindistan hukuk komisyonu asit saldırılarının evliliği reddetme, kıskançlık gibi nedenlerle genellikle genç kadınlara yönelik uygulandığını, bunun yanında kadını susturmak ve kontrol etmek amacıyla silah olarak kullanıldığını belirtmiştir (Mittal ve diğerleri, 2014:61-4). Hindistan'da ceza için bu saldırıların yasal bir dayanağı bulunmamaktadır. Fakat son zamanlarda tüm dünyadaki kamuoyu bakışıyla acı verme, isteyerek acı verme, cezalandırmak amacıyla isteyerek acı verme ve tehlikeli silahla cezalandırmak amacıyla isteyerek acı verme" olarak 4 bölümde cezalandırma işlemi yapılmaktadır. Cezalandırmalar, para cezasının yanında, 3 yıl ile ömür boyu hapis cezası arasında değişmektedir. Ayrıca Hindistan hukuk komisyonu tarafından eskiden günümüze kadar marketlerde ucuz ve kolay satılan asidin satışı üzerinde denetim mekanizması kurulması planlanmaktadır (Mennon ve diğerleri, 2013:1-9). Fakat bu hükümler asit saldırıları ile başa çıkmak için yetersiz kalmıştır (Verma, 2012:197-207).



Bangladeş'te ise asit vakası sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu ülkede asit şiddetine karşı özel yasalar çıkmasına rağmen asit şiddeti gösteren kişiler en fazla 10 yıla kadar hapis cezası almışlardır. 2002 yılında Bangladeş hükümeti asit suç kontrol hareketi ve asit kontrol hareketi olmak üzere iki adet kapsamlı yasayı yürürlüğe koymuştur. Bu yasalar asit saldırılarına karşı cezaları arttırarak, saldırı durumları için özel mahkeme prosedürlerini geliştirmiştir. Bu cezalar ise para cezasının yanında 3 yıl ile ömür boyu hapis cezası arasında değişmektedir (<http://www.acidsurvivors.org/Statistics>, 25.10.2016).

Kayıtlara göre Pakistan'da ise asit saldırıları her an görülebilmekte ve her yıl artmaktadır. 2012 yılındaki kayıtlara bakıldığında 2010 yılında yapılmış olan asit saldırılarına oranla 65 vaka daha fazla olduğu görülmektedir. Buna karşın Pakistan hükümeti tarafından, 2011 yılında, bu tür saldırılara karşı oluşturulan yeni cezalar en az 14 yıl, en fazla para cezası ile birlikte ömür boyu hapis cezası olarak değiştirilmiştir (Verma, 2012:197-207).

Kamboçya'nın istatistiklerine bakıldığında ise, asit saldırısı kurbanlarının yardım derneğine göre, asit saldırılarının tedavisini aramayan ya da şikâyetçi olmayan kurbanların çok olduğu belirtilerek bu istatistiklerin gerçeği temsil etmediği ifade edilmiştir. Kamboçya hükümeti tarafından bu çirkin saldırılara karşı yeni kanunlar 4 Kasım 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre eğer saldırı kurbanın ölümü ile sonuçlanırsa fail ömür boyu hapis cezasına çarptırılır (CASC, 2010).

Ülkelerin bu cezalandırma sistemlerine bakıldığında hepsinin bu saldırılar hakkında gerekli değişiklik yaptığını söylenebilir. Etkili bir hukuk için, devlet tüm organları ile etkin ve verimli çalışmalıdır. Buna karşın kurbanların şikâyetleri ve acıları devam edecektir (Verma, 2012:197-207).

Bu nedenle caydırıcı cezaların yanı sıra cinsiyet eşitsizliğini ve kadına yönelik şiddeti ortadan kaldırmaya yönelik politikaların oluşturulması da önem kazanmaktadır.

## SONUÇ

Asit saldırıları genellikle erkekler tarafından kadınları baskılamak ve kontrol etmek amacıyla uygulanan, kurbanların gelecek yaşamlarını çalan, kurbanlara fiziksel ve mental hasar bırakan şiddet eylemleridir. Bu saldırılar için gerekli hukuk reformlarının yapılması olumlu bir işarettir. Fakat bu cezalandırmalar, asit saldırılarının her geçen gün arttığı düşünülürse, yeterli değildir. Bunun için polis ve yargının kadına yönelik şiddet konusunda daha çok duyarlı olması ve bunu uygulamada görünür kılması gereklidir. Asit saldırılarını önlemek için ahlaki yenilenme, kültürel değerlerin yeniden hayat bulması, bütüncül eğitimin güçlendirilmesi ve cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması yararlı olabilir. Bunun yanında medya aracılığıyla bu suça karşı kamu reklamları yapılabilir. En çok asit saldırılarının yaşandığı ülkelerde devlet tarafından uygulamaya konulan ağır diye düşünülen cezalara rağmen, kadınlara yönelik asit saldırıları artarak devam etmektedir. Acaba gerçekten sadece hapis cezası yeterli midir? Acaba kadın erkek eşitliği sağlanmadan şiddet yok edilebilir mi?

## KAYNAKLAR

Ahmad, N. (2012). Weak Laws against Acid Attacks on Women: an Indian Perspective. *Medico-Legal Journal*, 80(3), 110-20.



Cambodian Acid Survivors Charity (CASC-2010). April–june, quarterly report 4.

CSAAAw (Campaign and Struggle against Acid Attacks on Women) (2007). *Burnt Not Defeated* (1st edition). Bangalore: a report by CSAAAw.

Dubey, N.P. (2015). Acid Violence Cases and Its Forensic Aspect. *The Indian Police Journal*, 63(3), 82-96.

Evan, W.M., Kirsten, A.T., Valerie, J.R. (2008). Sulfuric Acid Injury. *Am J Forensic Med Pathol*, 29, 340–5.

Güler, N., Tel, H., Tuncay, F.Ö. (2005). Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(2), 51 – 6.

Janewelsh. (2009). *It was Like Burning In Hell: A Comparative Exploration Of Acid Attack Violence*. Thesis, The Center for Global Initiatives at the University of North Carolina-Chapel Hill, 1-102.

Mennon, P., Vashishtha, S. (2013). Vitriolage&India - The Modern Weapon of Revenge. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 2(10), 1-9.

Mittal, P., Dhatarwal, S.K. (2014). Vitriolage: The Curse of Human Origin. *Medical Science*, 6(21), 61-4.

Verma, H. (2012). Acid Violence against Women and its Socio-Legal Implications: The Indian Perspective. *Civil and Military Law Journal*, 48(3), 197-207.

Zakar, R., Zakar, M.Z. and Kramer, A. (2011). Spousal Violence against Women in the Context of Marital Inequality: Perspectives of Pakistani Religious Leaders. *International Journal of Conflict and Violence*, 5(2), 372-84.

### İnternet Kaynakları

Acid Survivors Foundation (ASF). Statistics, <http://www.acidsurvivors.org/Statistics> (erişim tarihi: 25.10.16)

Acid Survivors Foundation, Bangladesh, annual report 2009:15, [http://www.acidsurvivors.org/AR\\_2009.pdf](http://www.acidsurvivors.org/AR_2009.pdf) (erişim tarihi: 26.10.16).LICADHO (2003).

”Living in the Shadows: Acid Attacks in Cambodia.” Phnom Penh, Cambodia: Project Against Torture, a report by Cambodian League for the Promotion & Defense of Human Rights (LICADHO), 2003:1-19. <http://www.licadho-cambodia.org/reports/files/41acid%20report%20English.pdf> (erişim tarihi: 25.10.16)

<http://www.irinnews.org/report/34245/pakistan-acid-burnvictims-smile-again> (erişim tarihi: 25.10.16)